

գանձօր ըսած ըլլամ, բռնագործիկ մեկնու-
թիւն է. որովհետեւ աւելի արեգակն է որ
հրոյ հըզըրտ գաղափարը կու տայ, ոչ թէ
քարերը:

Ուստի, թէ դասական անուամբ զեղծա-
նելով՝ չենք յաւակնիր նոր Գողթան եր-
գիչներ ըլլալ, պէտք ենք, ըստ իս, հիները
հանգիստ թողուլ. ապա թէ ոչ՝ բարորա-
հար մատները կը սխալին, թելերն ու
ձայներ կը շփոթին և վահագներ մեզ կը
դիպի ծանրացասում:

Հ. ԳԻՐՈՐ ՍԱՐԳՍԵԱՆ

Ծան. Նախորդ յօդուածին մէջ (Յգմ. յունիս, էջ
172, Բ. Բ. Բ.) վերականգն վտանգ գրուած է, զոր ուղ-
ղելու է վտարել:

ԳՐԱԳԻՐՆԵՐՈՒ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

ԲԱԺՆԱԳԻՐ

(Bajnágur)

(Շար. տես Բազմ. 1929 էջ 174)

Ուրբողոր Նկար. 8×4 հրդեր. խաչնու-
րին. դեղնուրակ խորքի վրայ՝ պարիսպի տ-
աւաններ՝ (բաց վրդգն.)։ յատակին մէջտեղը՝
Գողգորայի ժայռը՝ խաչը մէջը ամրացուած է
վրան՝ Յիսուս գամուած. ձեռքերուն ու ոտքե-
րուն գամուած տեղերին և աջ կողմն արիւն կը
կարկրի՝ շնդ դէպ ի խաչը. լուսասպասկ գրուած
դէպ ի աջ հսկած, աչքերը փակ. մէջքէն վար՝
կարմիր խառով ժածկուած մինչև ծոնկերը խա-

չին աջ կողմը կին մը՝ լուսասպասկ, լալական,
ձախ ձեռքը աւելին, աջ ձեռքովը Յիսուսի քրանց-
քին հուպ, կարմիր վերնոցով՝ կապոյտ շրջա-
զգեստով: Խաչին ձախ կողմը՝ նոյնպէս կին մը.
լուսասպասկ գրուած՝ հսկ, տխուր. աջ ու ձախ
ձեռքերը ամփոփած, կապոյտ վերնոցով՝ կար-
միր շրջագոցտով, ԹԻ՝ Յիսուսի և ԹԻ՝ նրկու
կիկնիւն մարմինները քոյիս են. Նուրբ և ար-
տալայտիլ դիմագծերով նկար. Բաժնուած է
յաջորդ արօքքին՝ վարդաձաղիկ շնորով մը
 1×4 հրդեր. լուսանցի լուսանց երկարած:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ՝ Ի ՄԻ ԱՍՏՈՒԱՆ հայրն՝ ամենակալ
արարողն երկնի և երկրի երեւելեաց և աներևու-
թից...² և ⁴:

ԱՂԱԽԹ ԹԱՂԱՅԻՆ Է՝

Աղաթք սբ. Կիպրիանոսի՝ գոր կարգան յա-
ւուր կիրակէի յետ ժամու վասն դիւացն և վասն
կախարդացն և աղանդաւորացն որ կապեն զոր-
դիս մարդկան զհազար և զհարիւր եօթնաստուն
երկու՝ կապք կանանց՝ և կախարդացն և աղան-
դաւորացն արդ արձակեալ և հեռացեալ լիցի
ամենայն չար և կախարդութիւն որ ոչ մերձ-
նայ ի ծառայն՝ Աստուծոյ Ալաւմերտի ամէն.
Յանուարս արձակեցաւ ինքն արձակեցաւ ի
վերայ աստեղացս. յաստեղս՝ արձակեցաւ ի
վերայ լուսնի, լուսնին արձակեցաւ՝ ի վերայ
արեգականն. արեգակն՝՝ արձակեցաւ ի վերայ
ամպոյ, ամպն արձակեցաւ՝ ի վերայ շրոց, շուրն
արձակեցաւ ի վերայ երկրի, երկիրս արձակե-
ցաւ ի վերայ հրոյ, հուրն արձակեցաւ ի վերայ
խաւարի, խաւարն արձակեցաւ ի վերայ լուսոյ,
լոյսն՝՝ արձակեցաւ ի վերայ՝ անմահ բանին
Աստուծոյ, բանն Աստուած Յս. Պս. զամենայն
կապեալս արձակէ և զտունն դիւացն կործանէ՝¹⁵.
ի ցաւոցն՝՝ ազատէ. Եօթը՝՝ դուռն երկնից և շտ-

1. Հ. զիրք Թուրքեր, եռագոյն:

2. Երկու գոյն կարմիր մեւաւով զրուած՝ Հաւատամք
-ն մինչև հայ(րն):

3. Ու զըբունակութի ամբողջ Հաւատամքը, որուն
ծանօթ մէկն հետ ունեցած մէկ-քանի արարերութիւններն
են, - արարողն երկնի. Ի Մարիամայ ի սրբայ կուսեն.
հմարտապէս եւ ոչ ի կործաւ ունեցով. ոչ գոյ վաղան.
ի դատաստան յաւիտեական. կամ քի ոչ յոյ կից եղեն.
կամ ի գոյտարեմ. քի աշխարհի կամ փոփոխելի զանպիսի
աստղողան ոչ ընդունեն այլ եզովէ կարողելի եւ առաջե-
լովմ աբ. եկեղեցի:

4. Ամբողջաւտ՝ և ազգին կէսէն՝ կը սկսի, կարմիր
մեւաւով, Աղթք Թալայի:

5. Աղաթքն ա-ի և Գալայի պ-ն ու ա-ն վրայ՝

եռաշէշ ("") Տողաղարմուած է՝ Գալայի:

6. Ա-ը ծաղկազրի՝ եռագոյն, դաթք՝ արիւնազոյն,
աբ. կի՝ կարմիր մեւաւով Տողաղարմուած՝ կի-արիւնոսի:

7. Սղուած՝ Գ. և ԳԵ. հր:

8. Տղղմ. կամ-եղ:

9. Տողաղարմուած՝ ծառ-այն:

10. Տղղմ. յատեն-դա:

11. Գրուած՝ արձակեց:

12. Տղղմ. արեգ-ամբ:

13. Տողաղարմուած՝ լոյ-ամ:

14. Վերայ աղուած՝ վր. ամեն անգ:

15. Եթեմեակ մը տառի չափ տեղ բաց ձգուած:

16. Տղղմ. ցառ-ոցն:

17. Սղուած՝ և վրան պատկերով:

ԱՌՏՏԱՐԱՆ ԸՍՏ ՄԱԹՈՍԻՒ՝

Եւ մինչ ղեւ անցանէր ընդ այն Թիտու գէտ եղնն նորա կոյրք երկու, տղադակէին և ասէին Ողորմեաց մեզ որդի Դաւեթ: Եւ իբրև եկին ի տուն՝ մատենա առ նա կոյրքն: Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս՝ հաւատալք՝ Եթէ կարող եմ առնել ձեզ զայդ:

Ասեն ցնա այժ՝ Տէր: Յայնժամ մերձեցաւ յայս նոցա և ասէ ըստ հաւատոց ձերոց եղիցի ձեզ: Եւ քացան աջ նոցա: Եւ սաստեաց նոցա Յիսուս. և ասէ զգոյշ կացէ՛ք մի ոք զիտասցէ: Եւ նոքա ելեալ համբաւեցին զնայ ընդ ամենայն երկիրն ընդ այն: Եւ յեւանելն նոցա արտաքս ահայ մատուցին առ նայ այդ մի համր և յիւսնել ղիւիս խաւեցաւ համրն: Եւ զարմացան ժողովուրդքն և ասեն՝ Թէ և ոչ երբք երեւեցա՞ծ այսպիսի ինչ յիտայէլիս իսկ փարիսեցիքն ասէին Թէ իշխանան ղիւաց հանէ դայ զղեւս:

ԱՌՏՏԱՐԱՆ ԸՍՏ ՄԱԹՈՍԻՒ:

Մինչդեռ նա գայն խօսէր՝ գան ոմանք ի տանէ ժողովրդապետին և ասին ցնա Թէ զուտորն քո մեռաւ զի ևս աշխատաւ առնես զվարդապետդ՝ իսկ Յիսուս. իբրև լուաւ զբանն ասացեալ ասէ ժողովրդապետն մի երկնիքի բայց միայն հաւատալ: Եւ ոչ զոք երկող ընդ իւր երթալ բայց միայն զվեռորս և զՅակորոս և զՅովհաննէս զեղբայրն Յակոբայ: Գայ ի տուն ժողովրդապետին և տեսանէ ամբողջ յոյժ և մոեալ ի ներքս ասէ ցնոսա զի խռովեալ էք և լայք մանուկն ոչ է մեռեալ այլ ննջէ:

Եւ ծայր առնէին զնայ: Եւ նորա հանեալ արտաքս զամենեսանս՝ կալաւ¹⁰. առնու ընդ իւր զհայր մանկանն և զմայր և զնոսա որ ընդ նմայն էին և մտանէ ուր զհէր մանուկն և կալեալ զճեռանէ մանկանն ասէ ցնայ տալիթա կուժի որ թարգմանի աղշիկ դու քեզ ասեմ արի: և վաղվադակի¹¹ յարեաւ աղշիկն և զհայր քանզի էր ամաց իբրև երկոտտասանից¹² և զարմացան մեծաւ զարմանալեօք: Եւ պատուէր տայր նոցա յոյժ զի մի ոք զիտասցէ զայն և ասաց տալ նմայ ուտել:

ԱՌՏՏԱՐԱՆ ԸՍՏ ԴՈՒԿԱՍՈՒ՝

... Եւ եղիցի պահապան¹⁴ ծառայիս Աստուծոյ Ահաւկերտիին¹⁵:

ԱՌՏՏԱՐԱՆ ՈՐ ԸՍՏ ՅՈՒՆԱՆՈՒ՝

... զի յայտնի լիցին գործք նորա Թէ Աստուծով գործեցան, օգնական լին և պահապան ծառայիս Աստուծոյ Ահաւկերտիին¹⁵:

Տաւներորդ Դիւար¹⁷ Սուրբ Գեորգ Զօրավար. 10 X 4 հրդմր. ձերմակ խորքի վրայ, ճիւղւոր մը որ երկաթալար կը սպառնէ վիշապ մը: Լուսապատկ, սև մագիդ՝ ետեւը կծկած, ամբիւս անմորուտ, Սուրբ Գեորգ քաջամարտիկ Զօրաւարժապետ՝ ձերմակ երկինգոյն ճիւղ մը վրայ (ժողովրդի «Քօզ Զիւսուր»)։ ղեղներակ ներքեւ գգնաւ, կարմիր վերնոց, կարմիր կոշիկով ոտ, ներք ասպանդակներու մէջ. աջ ձեռքին և ճակիւն միջին անցած երկուս խաւագոյնի նիւզակով վիշապին զուտը ծակած: Զին փոր-

1. Նօտաբար կարմիր մեւանով միջեւ անցանք, վերջինս հասարակ երկաթագիր, 4 մինչ ղեւ՝ մութ-կարմիր, երկաթագիր: Եւ զարդագիր՝ հոսգոյն: Երաշխէ՛ս (""') Աւետարանի տ-ին, ըստ-ի տ-ին և Մաթեոսի րե-ին վրայ:

2. Սղուած՝ ցնա. յս.:

3. Տղրք. ձեւ-տառայք:

4. Տղրք. աւ-եմ:

5. Տղրք. եր-եւցաւ:

6. 7. Այս եօթը բառերը՝ կարմիր մեւանով, Երաշխէ-տեր (""') առջին երեք բառերուն տ-ի, ս-ի և ա-ի վրայ և այս երեք բառերը՝ ճառագիր. Մինչդեռ-ին Մ-ը և հոսգոյն գարագիր. (Մ)ինչեւ ցա՝ մութ կարմիր երկա-րագիր, զայն խօսիք՝ բայց կարմիր երկաթագիր:

8. Տղրք. զվարդ-պետոյ:

9. Սղուած՝ զամեւ:

10. Քրեպարտած՝ կալաւ, ա-ի և ա-ի վրայ այս (i) նշանով և հանգն միջակաւ:

11. Տղրք. վա-ղվադակի:

12. Տղրք. երկոտտասանից:

13. Ի. Ք. 11-26 համար. կարմիր մեւանով՝ չորս տող. Եւ եղեւ-ի Ե-ը ծաղկագիր հոսգոյն: Մինչ 26-րդ հա-մարը սև մեւանով, ընդ ամբը 69 տող (4 հրդմր. լայն-քով) Բաժնեպարիւն լայնութիւնովն ու խիտ տողերով, մաքուր ճառագիր:

14. Տղրք. պահ-պան:

15. Այս երկու Աւետարաններուն և ասէ հար եկած. ներուն վերջը յիշուած Ահաւկերտի տեսնը ընդգիր չէ, որովհետեւ Ղուկասու Աւետարանին վերջիշեալ զուրին 17-րդ տողէն յետոյ՝ Թուղթ ու գրութիւն և մեւանը կը փոխուին. — Թուղթ աւելի ճերմակ, լուսանցազար-դեր՝ միօրինակ, զրութիւնը՝ նոր և խիտ նօտագիր:

16. Գ. Ք. 13-21 համար. կը յաշորդէ վերինին՝ կարմիր կէտ-գիծով մը և կարմիր նօտագրով երեք տող, մինչեւ եւ ոչ եւ յերկուս. ճառագիր սև մեւանով մա-քուր նօտագիր՝ մինչ 21-րդ համարը՝ 96 տող:

17. Կը յաշորդէ Յովհաննու Աւետարանին՝ սև զոյգ զծէ մը յետոյ, և զոյգ զծով մ'ալ կը զատու յաշորդ Գեորգ Զօրավարի աղօթքն:

փրկրայի, քաշածուփի, երկար տե. պղնձի, ետևի
 ոտներուն վրայ քարձրացած (ու վիշապին պը-
 լին կոխած), արքուն ալքերով, կարմիր երա-
 սանակներով ու ազնվոկով, գորշագոյն քամրով,
 վիշապը՝ դեղինի վրայ տե. վաճառականներով.
 կարմիր քներով ու քիչեղև արիւնձու կամ քո-
 ցու լեզուն դուրս ընկած. փրանաւոր չորս
 ոտքեր. կարճ ոտք ախանձներ. տէ՛հ. պղձ մը.
 Զիւտորին ու ճիւղն նկարը՝ նուրբ և յաւոյդ է,
 քայք վիշապին՝ անարունաւոր:

ԱՂԹԹԻ ՍՐԲՈՅՆ ԳԻՌԳՅԱՅ ԲԱՅԱՍՏԱՐՏԻՎ ԶՈՐԱՎԱ-
 ԲԻՆ:

Քարեխօսութեամբ¹ սրբոյն Գեորգայ Զօրա-
 վարին յետ չարարանացն և մեծամեծ սքանչե-
 լանցն զոր արար ի մարմնի իւրում, և ի կա-
 տարմանն իւր խնդրեաց ի յԱստուծոյ, Տէր տուր
 զչնորսն անուան² և ոսկերաց իմոց. որպէս ի
 կենդանութեան իմում. և զամենայն պատահար
 և զցատուռն աշխարհի դադարեցուցես ի տան
 և ի արտաքոյ մանաւանդ յաւուր³ մարտի և
 պատերազմի. յերևելի և աներևոյթ թշնամոյն. և
 ուր յիշեսցի անուն իմ⁴ մի լիցի անդ երաշտ,
 կամ կորուստ պտղոց. մի կայծակ. մի խորշակ,
 և ալ ինչ պատահար: Տէր Աստուած⁵ իմ տուր
 ինձ և զայս շնորսն զի ամենայն ոք յիշեսցէ
 և յիշատակէ զիս պատարագաւ⁶. և յիշեն զարշա-
 րանս և⁷ խնդրեն, ի քէն Տէր Աստուած պար-
 զնեա և կատարեա զխնդրութեան նոցա. մի լիցի
 ի տունն յայնմիկ եղծուռն ինչ, մի լիցի անդ
 ուրուկ կամ բորոտ, մի գոս, և մի խեղ, մի
 խուլ և մի համր. մի կոյր, և մի կաղ. մի մահ-
 տարածամ և մի նեղութիւն գիւաց⁸. Թող զմեզս

նոցա զհոգեկան և զմարմնական⁹ Յորժամ խըն-
 դրեն միջնորդութեամբ իմով. և եղև ձայն առ
 նա ի բարձանց և ասէ. եկ մշակ բարի և աշ-
 խատասէր, կատարեցան խնդրութեանք քո յինչն.
 հայցուածողաց անուամբքս յինչն կատարեսցին
 աստմայն. և մանաւանդ ծառայիս Աստուծոյ
 Աւանգեւորտին¹⁰:

ԱՂԹԹԻ ՎԱՍՆ ԶԱՐ ԱԶԱՅ ԵՒ ԶԱՐ ՆԱԶԱՐԻ. ԵՒ ՎԱՍՆ
 ԼԵՃՈՒԱԿԱՊԻ ՈՐ ՈՅ ՄԵՐԶԵՆԱՅ ԵՄՈՒՅՈՒՄ ԱՅՏՈՒՅՈՒՑ:
 Յանունն Աստուծոյ, և ինն դասուց¹¹ հրեշտաւ,
 կաց նորա. կապեսցի զամենայն չար աչք. և
 չար լեզուն յայնմ կապանօքն որպէս պատա-
 ռեաց Մովսէս զՊոլն կարմիր և անցուց զիտաւ,
 յէլ ընդ այն. և ընկղմեաց զփարաւօն ի մէջ
 ծովուն: Եւ որպէս կապեաց¹² Յետոյ Որդին
 Նաւեայ զարեգակն և զլուսինն և կոտորեաց
 զթշնամիս իւր: Եւ որպէս կապեաց զԵղեայ զեր-
 կիթն զերիս ամս և վեց¹³ ամիս: Եւ որպէս կա-
 պեաց Գաւիթ զԳողիթիս և ըսպան պարսաս-
 քարաւն: Եւ որպէս Սողոմոն գտելոս կապեաց,
 եւ որպէս Ելիսմայ մարգարէն զառիւծն կապեաց
 ի Գբին: Եւ որպէս կապեցին երեք մանկունքն
 զհուր ցողովն օրհնութեան: Եւ որպէս Տէրն մեր
 Յս. Քս. զատանայ¹⁴ ի Յորդանան Գետն հա-
 զար ամ և զթզնին յերուսաղէմ¹⁵ չորացոյց. և
 զերեւան Սատուկեցուց, և կապեաց զայս չըն-
 իցն Նազարէթ¹⁶ ի տեղի զահաւէրօթին: Եւ որպէս
 կապեաց զինաւորքն ի ժամանակի մատնութեան.
 զի յետս-յետս հարան և զարկան զգետնի: Եւ
 որպէս կապեաց Սբ. Գրիգոր Լուսաւորիչ զօձքն
 ի խոր վիրապին: Եւ որպէս Սբ. Կոյսն Մա-
 րիանէ զսատանայ¹⁷ կապեաց և հալածեաց, նոյն.

1. Այս վեց բառեր կարմիր մեկնով են, առաջին
 հինգը (իւր խորագիր) Նաորագիր, վեցերորդը երկաթա-
 գիր և Ք-ը հռոգոյն զարգագիր՝ շատ յաւոյն: Աղթթեին
 անացորդ բնագիրը՝ սե մեկնով Նաորագիր:

2. Եւրի վրայ Նշանս որպէս զի զմայնով կարգացուի:

3. Նշան՝ Բերուն վրայ:

4. Իմ-էն յետոյ միյակետ գրուած է որ բուրի (')
 պաշտօն ունի:

5. Տէր և Աստուած բառերը (սղուած Տր. ած.) եր-
 կաթագիր են:

6. Եւ վրայ Նշան:

7. Առաջին եւ-ը երկբարբառ և Ե-ին վրայ Նշան,
 իսկ այս եւ-ը միացեալ ձեռով և ստանց Նշանի:

8. Եւ վրայ զ կարգացուելից Նշան:

9. Զմարմնական և Յորժամի մէջտեղ միջակէտ կայ
 և Յորժամը գլխատառով է, թէև իմաստը զր պահանջէ

որ անգլխագիր ըլլայ, ցանի որ նաև միջակէտը բուրի
 պաշտօնով է հոս:

10. Առանց վերահէտի: Կը զատուի յաւորչ Աղթթ-
 քին՝ պարզ կէտ-գիծով մը, կարմիր մեկնով, ինչպէս
 են հետեւող չորս սողերը:

11. Աղթթ-էն մինչև ցա (սուց), չորս տող, կարմիր
 մեկնով, երեք Նաորագիր, մէկը երկաթագիր. Յա-
 նուան-ին Յ տառը՝ զխնագիր երկաթագիր, ոչ-պարագիր:

12. Սղուած՝ փոք:

13. Սղուած՝ ք:

14. Սղուած՝ գառն, պատիւը տ-ին տակը, փոխանակ
 վրան դրուելու:

15. Սղուած՝ յեմմ:

16. Տղգրմ. Նազարէթ:

17. Սղուած՝ գառն, պատիւը տ-ին տակը, փոխանակ
 վրան դրուելու:

ՌԻԴՂԱԳՐԱԿԱՆ

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՍ LE FOYER ԹԵՐԹԵՆ

պէտ կապեսցի՝ և հալածեսցի ամենայն չար ի դիմաց ծառայիս Աստուծոյ Արահմեթիին:

ՀԱՄԲԱՐՔԻ ԶԱՅՈՒՄ Ի ԼԵՐԻՆՈՒՄ՝ ուստի է ինձ օգնութիւն:

Օգնութիւն ինձ ի Տեսառէ որ արար զերկինս և զերկիր:

Մի տար ի սասանութիւն զոտն քո, և մի նշն շնաց արահմեթիին քո:

Որպէս ոչ նշն է ոչ ի քուն երթայ՝ պահապանն իսրայէլի:

Տէր պահեսցէ զքեզ և Տէր ընկալցի՝ զքեզ աշոյ ձեռամբն իւրով:

Արեգակն ի տուն քեզ մի մեղիցէ և մի լուսինն ի գիշերի:

Տէր պահեսցէ զքեզ և Տէր ընկալցի՝ աշոյ ձեռամբն իւրով:

Արդ գրեցաւ և Արդգրեցաւ՝ ձեռամբ Գովհաննու գրչի վանկեղոյ, քոյին արամեանս և մի քո Գոյնիս ժ:

Աստուած բարի վստելումն տացէ Աստուած ծառայի որդի Արահմէ՞:

Հայր մեր որ յերի՞:

Տ. ԶԻՔՈՒՆԻ

1. Տղգրծ. կապ-եսցի:

2. Վերի Աղօթքէն զաստուած՝ կարմիր կէտ-գիծով մը: Մէկ տող գրաւող այս հինգ բառերը՝ կարմիր նօտրագիր. 2-ն զլեւադիր երկաթագիր. Աղօթքին ամեն մէկ տունին սկզբնաստառը՝ կարմիր-նօտրագիր է՝ զլեւազրով: Եւ այս Աղօթքով ալ կը վերջանայ Բաժնագիրը:

3. Տղգրծ. երթ-այ:

4. Տղգրծ. բնկ-ացի:

5. Կարմիր կէտգիծէ մը յետոյ կը յաջորդէ՝ եօթը տողով՝ վերջաբանը, կարմիր նօտրագիր:

6. Տղգրծ. ետրգեց-աւ:

7. Ռ մ Ժ Բ՝ 1258 + 551 = 1809 Յուլիսի 10.

8. Աւարեցն Աւանդերտուն:

9. Ու կը վերջանայ կտր-զոգաւոր գիծով մը՝ որ ալ ու ձախ կողմերու լուսանցագիծերուն կը միանայ միեւնոյն կարմիր մեղանով:

Բարեգի Le Foyer ֆրանսահայ թերթը իր 15 Յուլիսի 18 թիւին մէջ «Ռազմագրական դասեր» վերնագրին տակ կը դնէ զերի Բագմավիկի մէջ մեր հրատարակած ուղղումներուն շուրջը:

Մեր կատարած գործը օգտակար կը գտնէ ևս կը ձայնակցի մեզի գրեթէ մեր բոլոր ուղղումներուն մէջ, բաց ի Հիւսիս, Լոքսթրոն և Ժրննէ բառերէն. նախընտրելով Հիւսիս, Լոքսթրոն և Ժրննէ ձեւերը:

Այս բառերուն վրայ չխօսած՝ դատի մը խնդիր կ'ընէ: Ես զայն աղուոր էի գտեր, ինք զայն կը գտնէ ճաղաքակրթութեան արգելիչ... Այս Բնի ոճրագործ գիր է եղեր դատը, չէի գիտեր: Միամտօրէն զրեւ էի սանկս անցողակի՝ քաղիսկին վրայ խօսած ատենս, թէ «դատին դէմ թշնամութիւն մը չունիմ, մանաւանդ թէ շատ ալ կողմնակից չեմ անոնց, որ օր մը այնքան հալածեցին այդ աղուոր գիրը»։ (կ'ականարկէի երկու տիտաններու երբեմնի կռիւին, ուր դատի պաշտպանը տարաւ յաղթանակը)։ «աղուոր ըսելս ալ չկարծէք որ երբեմնի անունս ու երբեմնի եւ այսօրուան մականունս այդ գրով սկսելնուն համար ըլլայ»։ (Ըսելս կու գայ որ դատի նոր թըշնամիին անունին կամ մականունին մէջ անպատճառ յիշն գրին ըլլալու է, որով խնդիրը փոստի տառայի երեւոյթը առած է)։ «ոչ, այլ ինձի համար լինէն շատ անելի կակուղ է այն», ու զրեւ էի կարգ մը օրինակներ. (տես Բագմավիկ, Ապրիլ, էջ 117), եւ հետեւցուցեր էի թէ «Աս ըսել է՝ թէ դատը յիշէն կակուղ է: Սը մը կը խօսինք ասոնց վրայ»։

Այդ օրը չէի կարծեր սակայն որ այսքան շուտ զար, եւ այս տաքերուն, ուր յիշնի կամ դատի մասին գրելն ալ, կարգացնելն ալ բաւական տաղտկալի պիտի ըլլայ. բայց ստիպուած եմ քանի մը խօսք ըսելու: